1846. N°. 55.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG, 8 MEI.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaars de afsonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 7 Mei.

De uitvoering met vol orchest van Mendelssohn-Bartholdy's Oratorium Paulus, welke om toevallige omstandigheden eenige dagen verschoven was geworden, heeft op gisteren den leden der Maatschappij voor Toonkunst alhier, wederom eenen regt belangrijken avond verschaft. Het feest was vereerd met de tegenwoordigheid van verschillende daartoe uitgenoodigde commissien; en de zaal van den Schouwburg, niettegenstaande reeds vele inwoners de stad verlaten en hunne buitenverblijven betrokken hadden, met eene aanzienlijke schaar van toehoorders, de leden der Maatschappij met hunne Dames, gevuld. De uitvoering was, zooals wij die van de Zangvereeniging der Maatschappij en onder de leiding van den voor zijne kunst altijd even zeer ijvereinden Directeur, den Heer Le Lièvre kunden verwachten, in alle opzigten voortreffelijk; en meesters en liefhebbers hebben alle hunne krachten ingespannen om door eene naauwkeurige orchestbegeleiding den gunstigen afloop van het geheel te bevorderen. Dat bij de meerdere warmte der laatste dagen, en de voor zoovele aanwezigen te bekrompene ruimte van de zaal, de taak verre van gemakkelijk was, zal men ligtelijk begrijpen; en het is daaraan toe te schrijven dat, althans bij de eerste Afdeeling, de uitvoering niet zoo krachtig, de evenredigheid tusschen zang en instrumenten niet zoo juist was, als bij andere gelegenheden; in de tweede Afdeeling daarentegen was en bleef die evenredigheid in alle opzigten hersteld. Van de verdiensten der solo voordragten voegt het ons niet opzettelijke melding te maken; de aanwezigen hadden dikwerf vroeger, en hebben ook thans weder ruimschoots stof gehad om de talenten der zangers en zangeressen op prijs te stellen, en zij die zoo bereidwillig de moeijelijke taak op zich namen om die partijen, eene enkele zelfs zonder genoegzamen tijd van voorbereiding, te vervullen, hebben volkomen voldoening op hun streven ingeoogst.

Wij houden ons overtuigd dat de leden onzer hier gevestigde Maatschappij voor Toonkunst, en allen, wie Beschaving en aankweeking van goeden, zuiveren smaak ter harte gaan, met ons zullen instemmen in den wensch, voor den voortduurenden bloei der Zangvereeniging, en zich met ons vereenigen in opregten dank aan hare leden, die zich zoo menige opoffering, waaronder die van het houden van repetitie en uitvoering op denzelfden dag, getroost hebben, om het meesterstuk van den grooten Duitschen meester, op zulk eene waardige wijze ten gehoore te brengen.

Indien wij wel onderrigt zijn zoude het voornemen wezen, om in het volgende Maatschappelijke jaar de groote uitvoering van een zangstuk, niet, zoo als tot nog toe het geval was, bij het einde van de oefenings der Zangvereeniging, maar in den winter te doen, plaats hebben; waarmede dan de na die uitvoering overblijvende oefenings bijeenkomsten besteed worden tot het zingen van eenige vrije stukken of gedeelten uit de thans reeds eenigzins aangegroeide muzijkbibliotheek der Maatschappij. Tot zulk een plan zoude men welligt in het laatste Maatschappelijke jaar reeds zijn overgegaan, ware het niet dat de algemeene nood in den laatsten winter, de leden der Zangvereeniging genoopt had, om ten voordeele van de noodlijdenden onzer stad, Haydn's Schepping openlijk uit te voeren. Met welk eene schitterende uitkomst deze onderneming achtervolgd is geworden, ligt ieder nog versch in het geheugen.

— Onder de zoogenaamde Afgescheidenen der Hervormde kerk schijnt zich meer en meer het voornemen uit te breiden om naar Noord-Amerika te verhuizen. De aanzienlijken en gegoeden gaan hierin voor, en nemen de armen der gemeente met dat doel in hunne bescherming. Nu loopt het gerucht, dat het ministerie van koloniën een onderzoek wil instellen, naar den toestand van twee bijna braak liggende eilanden, welke behooren tot de Ned. Oost-Indische bezittingen; dit zal, naar men zegt, geschieden op verzoek en ten voordeele van bovengenoemde Afgescheidenen, die daar eene kolonie willen aanleggen. (*N. R. C.*)

— De werkzaamheden aan de spoorweg-baan tusschen 's Hage en Rotterdam gaan geregeld voort. Eergisteren is men met het gedeelte tusschen Rijswijk en 's Hage begonnen, welk vak tot nu toe, uit hoofde van den stand van het water, voor de bearbeiding ongeschikt was.

— Te Geertruidenberg zal den 14den dezer een gedenkteeken in de Groote Kerk ter eere van den Vice-Admiraal J. A. Zoutman opgerigt, plegtig ontbloot worden.

— Staat, aanwijzende het aantal Reizigers, benevens de Opbrengsten, gedurende de maand April 1846, op den Hollandschen IJzeren Spoorweg.

Vertrek van	Aantal Reizigers.	Opbrengsten van Reizigers en Goederen.
Amsterdam	14,227	f 18,166.13½
Haarlem	8,621	- 5,929.20
Leyden	7,201	- 6,818.29
's Gravenhage	10,565	- 14,775.17½
Halfweg	283	- 89.45
De Vogelenzang	361	- 226.50
De Hillegommerbeek	73	- 38.45
Veenenburg	486	- 368.85
De Piet-Gijzenbrug	539	- 331.11
Warmond	335	- 286.10
Voorschoten	382	- 185.40
Nieuw Oost-Einde	123	- 111.50
Vervoer van Rijt., Paard., Slagtvee, enz.	—	- 1137.35
Totaal	43,196	f 48,464.01
Bedrag der vorige opgave	105,481	- 112,128.18½
Totaal Generaal	148,677	f 160,592.19½

— Het aantal Reizigers en de opbrengst van den Rhijnspoorweg, gedurende de maand April, is als volgt:

Stations:	Aantal Reizigers.	Opbr. van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.
Amsterdam	10,738,	f 15,660.15,	f 3,296.60.
Abcoude	1,632,	- 601.20,	- 2.75.
de Laan van Vreeland	954,	- 475.60,	- 2.08.
Nieuwer-Sluis	644,	- 304.10,	- 2.95.
Breukelen	1,238,	- 460.25,	- 3.90.
Maarssen	731,	- 365.30,	- 1.50.
Utrecht	9,220,	- 9,835.80,	- 2,010.11.
Driebergen	1,374,	- 1,118.05,	- 22.60.
Maarsbergen en Maarn	301,	- 215.40,	- 1.05.
Veenendaal	794,	- 621,60,	- 235.64.
Ede	790,	- 556.75,	- 6.98.
Wolfhezen	188,	- 106.60,	- 10.92.
Arnhem	2,887,	- 3,363.50,	- 2,270.02.
	32,591,	f 33,635.50,	f 8,518.13.
Totale Opbrengst			f 42,283.93.

'S GRAVENHAGE, 7 Mei.

De Minister van Binnenl. Zaken ad interim heeft bekend gemaakt, dat er tegen den aanstaanden wintercursus, beginnende met 1° October, aan de Veeartsenijschool te Utrecht, eenige plaatsen voor jongelingen open zijn, die aldaar voor eigen rekening de lessen willen bijwonen. Zij moeten zijn van 16—22 jaren, gezond van gestel, onbesproken van gedrag, grondig ervaren in het lezen, schrijven en rekenen. Zij betalen f 100 jaars, waarvoor zij kost, inwoning, onderwijs enz. genieten.

— De Directeur der Galerij van Schilderstukken in het Koninklijk Museum te Berlijn, Prof. G. F. Waagen, als een der eerste kunstkenners van Duitschland, ook door zijne werken algemeen bekend, bevindt zich sedert eenige dagen in deze Residentie, met het bepaalde doel, onze verzamelingen van schilderijen en kunstwerken te bezigtigen, en daarna een werk uit te geven over den vroegeren en tegenwoordigen staat der schilderkunst hier te lande, waartoe hij sedert jaren aanzienlijke en hoogstbelangrijke bouwstoffen heeft bijeengebragt. Een gelijksoortig werk over Engeland, door hem geschreven en door den Heer Murray, in het Engelsch vertaald, wordt als het voortreffelijkste en meest volledige van dien aard geprezen, en door de kunstliefhebbers als de beste en veiligste gids gebruikt. Te Amsterdam heeft hij een zeer gunstig onthaal genoten, en de bezitters der verschillende aldaar aanwezige zoo kostbare kabinetten, hebben hem den toegang daartoe op de verpligtendste wijs verleend. Ook hier beijvert men zich om dezen geleerde in zijne nasporingen behulpzaam te zijn. Dagelijks brengt hij uren door in de Koninklijke Galerij, wier vele meesterstukken zijne bewondering in de hoogste

wekken. Gisteren heeft hij het voorregt genoten van onder de leiding van den Heer Directeur Mazel, de beroemde verzameling in het Koninklijk Museum alhier in oogenschouw te nemen.

— In de avondzitting van eergisteren hebben nog de heeren Duymaer van Twist, Faber van Riemsdijk, Kniphorst, Luzac en van Heemstra de ontwerpen bestreden, welke door Z. Exc. den Minister van Justitie in het breede zijn verdedigd.

Z. Exc. leide zich zeer gelukkig te zullen achten, indien hij er in mogt slagen beknoptheid aan duidelijkheid te paren, indien hij, na zijne wederlegging, al de punten zal kunnen behandelen, welke moeten onderzocht worden, dat is, die betrekking hebben tot het eerste boek, en den eersten titel in het bijzonder. Zijne Exc. stelt zich drie punten ter behandeling voor: 1°, is het noodzakelijk en bestaanbaar het eerste boek afzonderlijk te behandelen? 2°, zal Z. Exc. nog een en ander voegen bij hetgene hij gisteren nopens het strafstelsel in het algemeen heeft gezegd, en 3°, de bedenkingen behandelen, welke bepaald tegen den eersten titel gemaakt zijn.

De Minister acht het wenschelijk eerst den grondslag te leggen, en later de toepassing te bepalen. Dit kan zeer gemakkelijk geschieden. Bij de volgende boeken zullen alleen de jaren, de aard der misdaden, crimineel of correctioneel, moeten vastgesteld worden. Doch, hoe de zaak ook moge worden ingerigt, steeds kan de Kamer afkeuren wat zij noodig oordeelt dat afgekeurd worde. Indien de Regering te sterk of te zwak zij, de Kamer kan daarin voorzien. In niets is zij gebonden. In de toepassing is men geheel vrij. Indien zelfs aan zijn bijzonder gevoelen blijft vasthouden, is het onmogelijk wetten zamen te stellen, terwijl om een mogelijk bezwaar een grooter algemeen bezwaar niet kan worden vastgesteld. Mogt er een groot gebrek aanwezig zijn, en de Regering weigachtig blijven daarin te voorzien, welnu de Grondwet is daar: zij geeft aan de Kamer het regt van initiatief. — Sommige leden hebben eene préliminaire questie geopperd. Z. Exc. zal niet onderzoeken of dit wenschelijk ware, maar zoo veel is zeker, dat onze instellingen verlangen dat een ontwerp van den Koning, aangeboden zijnde, hetzelve, zoo de Regering het niet intrekt, wezenlijk in beraad kome.

Z. Exc. heeft voorzeker niet door jaren werking van het nieuwe gevangenisstelsel daarvan de ondervinding erlangd. Dit zal wel voorzeker bij niemand der leden het geval wezen. In 1840 deelde Z. Exc. met velen onzer mannen de overtuiging van het onhoudbare van het tegenwoordig aangenomen stelsel. Men vleide zich, dat in het Auburnsche stelsel hulp zou kunnen gevonden worden. Daarna heeft de wetenschap voortgang gemaakt; berigten zijn van elders ingekomen, men heeft elders bezoeken afgelegd. Verdienstelijke mannen, die hun geheel leven aan het onderzoek nopens het gevangeniswezen hebben gewijd, hebben uitgemaakt dat het Auburnsche stelsel niet volledig is, en dat men niet bereikt wat men verwachtte; de zedelijke verbetering der gevangenen, welke daar alleen door stilzwijgen moet erlangd worden. Dat stilzwijgen nu verwijgt men niet, zelfs niet met zware straffen. Toen reeds en lang voor dat Z. Exc. aan het bewind was, heeft hij de overtuiging erlangd, dat het tegenwoordig bestaande onhoudbaar, en het Auburnsche stelsel niet voldoende is. Er bleef dus niets over dan het tegenwoordig voorstel. Bij velen Z. Exc. houdt er zich van overtuigd, hoe dwaalde gang van denkbeelden geheerscht.

Maar er is opgemerkt, dat, zoo als het stelsel thans is voorgedragen, nog vele punten daarmede strijdig zijn. Men heeft bedenking gemaakt nopens de eerloosverklaring. Eene criminele veroordeeling was steeds onteerend. Die dan ook eene schande of eene daarmede gelijkstaande straf ondergaat, kan niet geregt worden geheel zuiver in de gevangenis te treden. Dat stelsel nu is gebleven. De eerbaarheid zal worden uitgesproken daar waar het noodig is, waar men als het ware een zedelijk brandmerk dient uit te spreken. Het is aan het oordeel van den regter gelaten. De levenslange gevangenisstraf wordt niet dan bij herhaling van misdaad, op hen die onverbeterlijk zijn, toegepast. Door enkele leden is op een anderen middelweg voor de *poena morti proxima* aangedrongen. Zij wenschen het tegenwoordige te behouden. Z. Exc. zal daarvan niet veel zeggen, maar zeker is dit niet in verband met het nieuwe stelsel. Men verlangt de deportatie. Doch zij, die er voor zijn, weten zelven niet wat zij verlangen. In Frankrijk zelfs is dit stelsel gehuldigd doch zonder toepassing, welke later door de ondervinding zou worden aangewezen. Z. Exc. gelooft niet dat onze Vertegenwoordiging met zoodanig voorstel zou tevreden zijn. Waarheen zal men de deportatie ook doen plaats hebben? Dit zou voor onze Kolonien niet gewenscht zijn. De veroordeelden verzwakt door twaalfjarige gevangenis, zouden onder de zoo warme luchtstreek weinig arbeid kunnen verrigten. De kosten zouden ook buitengemeen hoog zijn. In Engeland, waar het stelsel ingevoerd is, zou men zich er gaarne van ontdoen, indien de oprniming nu niet nog grooter bezwaar opleverde. Van lieverlede bereidt men daar evenwel het stelsel van eenzame opsluiting voor.

Z. Exc. onderzoekt nog eenige bedenkingen, bepaald tegen den titel I gemaakt, zoo als nopens art. 1, waarvan de bepaling uit den boezem der Vergadering zelve is opgegaan, enz.

Bij hoofdelijke omvraag is titel I, van misdrijven en derselver onderscheidingen, aangenomen met eene meerderheid van 32 tegen 24 stemmen.

Tegen hebben gestemd de Heeren: Verwey, Méjan, v. Rosenthal, Luzac, v. Sasse v. Ysselt, Anemaet, de Man, de Kempenaer, Romme, v. Heemstra, v. Goltstein, Kniphorst, Wichers, Schoneveld, v. Rijckevorsel, v. Nagell, v. Dan, v. Isselt, Storm, v. Twist, v. Panhuys, Corneli, Mutsaers, Faber v. Riemsdijk en Michiels v. Verduynen.

De voorzetting der beraadslagingen, en wel over titel II, werd daarna bepaald op heden achtend ten elf ure.

— In de zitting van gisteren zijn de beraadslagingen voortgezet over het eerste boek van het wetboek van strafregt, en wel over titel II, van straffen in het algemeen.

Hierover hebben de Heeren den Tex, Wichers, Storm, v. Heemstra, v. Goltstein, v. Rosenthal, Nederburgh en de Jong v. Beek en Donk het woord gevoerd, en hunne bezwaren tegen het stelsel, daarbij aangenomen, doen kennen, en wel tegen bijzondere bepalingen van dien titel hunne bedenkingen geopenbaard.

Nadat Z. Exc. de Minister van Justitie het ontwerp had verdedigd, en inzonderheid had doen opmerken dat men, door eene afwijzing van dezen titel, op de beslissing van gisteren avond zou terugkomen, is het ontwerp, bij hoofdelijke stemming, verworpen met eene meerderheid van 30 tegen 26 stemmen.

Voor hebben gestemd de Heeren: de Backer, Enschedé, v. Akerlaken, Gevers, Luyben, v. Bleyswijk, Bylevelt, v. Heloma, de Monchy, Backer, den Tex, Egter, Scheers v. Harencarspel, Lycklama, v. Haersolte, v. Naamen, Jongsma, Menso, Telting, Timmers Verhoeven, Hoffmann, Hooft, Uytwerf Sterling, Corver Hooft, Kien en Bruce.

Z. Exc. heeft vervolgens het woord gevraagd, en verklaard dat, door de verwerping van dezen titel, de verdere behandeling van het Ste boek vervallen moet worden beschouwd, en Z. Exc. alzoo de verdere titels introk.

De zitting is vervolgens opgeheven tot morgen ochtend ten elf ure, als wanneer het eerst zal worden beraadslagd over het ontwerp van wet betreklijk de haringvisscherij.

— In de Zitting van heden heeft de Voorzitter kennis gegeven dat er nog eene geringe wijziging door de Regering is gebragt in het wetsontwerp tot wijziging der wet op de uitoefening van de groote visscherij. Op zijn voorstel wordt de Vergadering voor eenige oogenblikken veranderd in eene Zitting met gesloten deuren.

Teruggekeerd zijnde, stelt de Voorzitter aan de orde, de beraadslaging over evengemeld wetsontwerp, hetwelk met algemene stemmen wordt *aangenomen*. Als ook het ontwerp over de Dedemsvaart, terwijl dat nopens den steenweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen met 40 tegen 7 stemmen is *aangenomen*.

Met de volgende Zitting zal de Vergadering voor 1845—46 worden gesloten.

AMSTERDAM, 6 Mei.

Z. M. heeft voor het fonds voor weduwen en weezen van bejubelde kunstenaars ƒ 1000 gegeven.

De Vierde Klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, heeft berigt, dat op de uitgeschreven Prijsvraag, in het vak der Toonkunst, volgens haar programma van den 11den November 1844: *In hoeverre zouden uit de Muzikale Composities van de verschillende tijden, bij de nieuwe volken van Europa, besluiten kunnen worden afgeleid ten aanzien van den geest des tijds en het karakter der natie, waartoe die composities betrekkelijk zijn?* geen antwoord is ingekomen, en besloten heeft die andermaal uit te schrijven.

Dat voorts de klasse eene Gouden Medaille voor de best gekeurde en voldoende schilderij in olie verw, uitloofde: voorstellende: *Petrus en Johannes, zien de plaats, waar het ligchaam van Jezus nedergelegd was leelig en gelooven.* Naar aanleiding van Evangelie van Johannes, H. XX, vs. 3—9.

De grootte der beelden wordt aan de kunde der vervaardigers overgelaten, mits niet meer dan levensgroot en niet minder dan 5 palmen Ned. maat.

De stukken ter mededinging zullen, wat de eerstgevraagde verhandeling betreft, vóór of op den 1sten October 1849, die in het vak der schilderkunst vóór of op den 1sten Januarij 1848, vrachtvrij moeten gezonden worden aan den Secretaris der Vierde Klasse, in het gebouw des Instituuts, op den Kloveniersburgwal alhier.

UTRECHT, 6 Mei.

Men vernam stellig, dat bij de opbrengst zijnde inwisseling der ingezonde Zeeuwsche Rijksdaalders, de *naamtekenen* door de ijverige ingezetenen aan het Publiek zullen worden uitgegeven. (*Utr. Avondbl.*)

— Volgens particuliere berigten van den 1 Maart jl., over land dezer dagen alhier ontvangen, is de indruk door Z. E. den Gouverneur-Generaal Rochussen, bij *desbevoegde* beoordeelaars in de kolonie teweeggebragt, allergunstigst. Zijne minzaamheid jegens personen, de welberadene wijze, waarop hij de zaken weet aan te vatten en het bestuur in meer dan een opzigt maderijk heeft ingezet, doen het beste uitzigt ontstaan voor het welzijn en den bloei dezer Bezittingen, zoo belangrijk, ja onmisbaar voor onzen Staat, en die alleen door eene diepe zaakkennis, zedelijke meerderheid, krachtige hand en de kiem eener autocratische Regering kunnen bestuurd worden, om niet alleen voor ons, d. i. voor eenige duizende ingedrongen Christenen, *behouden* te blijven tegen millioenen inboorlingen en Oostersche kolonisten, maar tevens om meer en meer vruchten af te werpen. *Het schijnt dat de* doorkundige berigtgever, *van wiens woorden hier de* substantieele *weerklank gegeven wordt*, ter plaatse *niet wist te beoordeelen, wat hier eenige dagbladen, zoowel de zich hoogverheffende, als de tot kroegstijl afdalende, oneindig beter weten! — Wij hopen weldra in staat gesteld te worden, nader op dit onderwerp terug te komen.* (*Utr. Avondbl.*)

ARNHEM, 2 Mei.

Voor eenigen tijd werd door eenige Geldersche landbouwers het plan ontworpen om, ter bevordering van den bloei en voortgang van akkerbouw, vee en houtteelt in deze provincie, eene Geldersche Maatschappij van Landbouw

op te rigten. Thans heeft zich die maatschappij niet alleen werkelijk gevestigd, maar men mag zich zelfs over eene ruime medewerking en ondersteuning verheugen. Op dezen oogenblik reeds telt de maatschappij niet minder dan 135 leden.

ZWOLLE, 4 Mei.

Reeds nu begint zich de gunstige werking van de voorgenomene Drentsche Kanalisatie te openbaren. Zoo als men weet, heeft Drenthe ruim 266,000 bunders gronds en staat dus in uitgestrektheid tusschen de provincien Zuid- en Noord-Holland, overtreffende de laatste en ook Groningen, Zeeland en Utrecht. De bodem der provincie maakt genoegzaam een berg uit, welks verhevenste punt bij Westerbork 50 voeten boven het waterpas der Zuiderzee is. De grond verdeelt men 't best in twee hoofdsoorten: zand- en veengrond. Een groot gedeelte is veen, dat op sommige plaatsen 20 à 25 voet diepte heeft. De N. O. en O. zoom van Drenthe is er nagenoeg geheel met bedekt, en wordt begroot op ruim 40,000 bunders, die nog meest in natuurlijk ruwen staat verkeeren. De geheele oppervlakte veenen in de provincie beslaat ongeveer 60,000 bunders. 's Lands deel in Drenthe is weinig — de provincie en gemeenten evenmin; de meest onbebouwde gronden — ongeveer twee derde van de oppervlakte — zijn 't eigendom van dus genaamde Marken. Die Marken hebben eene grootte van 115,000 bunders. De oorsprong daarvan verliest zich, als overal, in den nacht der tijden.

Men gevoelt hoe de steeds voortdurende gemeenschap van grondeigendom, een groote hinderpaal tegen den voortgang van landbouw en nijverheid is; heilzaam eigenbelang bestaat niet, niemand is eigenaar, omdat alle eigenaars zijn; bijna niemand was tot op heden tot de minste verbetering genegen. Om een denkbeeld te geven van de verbazende uitgestrektheid markeigendom van sommige gemeenten, diene de volgende opgaar:

Emmen heeft, bij eene bevolking van ongeveer 2,400 zielen, bijna 19,000 bunders markegrond. Beilen, bij ruim dezelfde bevolking, over de 11,000 bunders. Westerbork, met 1,200 zielen, ruim 9,000 bunders. In dezen staat van zaken, heeft Drenthe de grootste behoefte aan goede wegen en vooral aan geschikte kanalen. Door de laatste, zouden vele uitgestrekte heidevelden bebouwd, vele duizende morgen veen afgevoerd kunnen worden. De waarde dier veenen is wel eens op ƒ 40,000,000 begroot. Welk een verbazend voordeel zou dit aan de schatkist geven! De afgraving of afsteking der hooge veenen geeft daarenboven bebouwbaren ondergrond, meermalen zelfs voortreffelijken bouwgrond.

Zulk eene toekomst zal de aangevangene Drentsche kanalisatie verwezenlijken, en als men bedenkt, dat in weerwil van den slapenden toestand, waarin Drenthe eeuwen verkeerde, de bevolking in de laatste zestig jaren toch verdubbeld, kan men berekenen, hoe hoog die in een volgend gelijk getal jaren zal kunnen klimmen.

GRONINGEN, 4 Mei.

In den namiddag van den 1sten dezer, omstreeks 2 ure, ontstond er brand in de behuizing van den bakker A. B. Hazelhoff, te Bourtange, die binnen korten tijd zoo hevig werd, dat bijna aan geen blusschen meer viel te denken. Omstreeks 3 ure stonden reeds 4 woningen met derzelver schuren in lichte laaije vlam. De geheele Bourtange verkeerde op dit oogenblik in groot gevaar en bepaaldelijk eenige zich aldaar bevindende Rijks gebouwen; maar gelukkig werd het dreigend gevaar door eenen gunstigen wind en door toegebragte menschelijke hulp afgewend. Eerst laat in den avond werd men het vuur meester. De brand was zoo spoedig veld, dat het bijna onmogelijk was de in de huizen aanwezige meubelen, boeren gereedschappen, winkelwaren en andere voorwerpen uit de vlammen te redden, zoodat de bewoners bijna alles hebben verloren. In de aanzienlijke behuizing van den koopman J. H. van Hateren zijn zelfs 8 kooijen in den brand omgekomen. Volgens berigten zijn de afgebrande woningen tegen brandschade verzekerd. De brand is waarschijnlijk in eenen schoorsteen ontstaan.

— Daar men de aanhoudende oorzaak der aardappelziekte in 1845, voor een groot gedeelte moet zoeken in de te geringe zorg die in de laatste tijden aan de aardappelen besteed is, zoo is alles, wat strekken kan om dezen staat van zaken te verbeteren, met dankbaarheid te ontvangen. Wij zeiden daarom dan ook dadelijk omtrent op de *Handleiding tot de Aardappelenteelt*, die, naar het Hoogduitsch van den Heer van Fabst, Directeur der landhuishoudkundige school te Hohenheim, dezer dagen alhier uitgegeven is door den Heer C. Römelingh, Onderwijzer aan de landhuishoudkundige school alhier, die tevens eenige gepaste aanteekeningen bij het werkje heeft gevoegd. Wij twijfelen niet of elk practisch landbouwer zal, door zich met den inhoud van dit nuttige werkje bekend te maken, daarin ten opzigte der aardappelteelt hoogst gewigtige wenken en grondige leeringen aantreffen, waarmede hij zijn voordeel doe! Bij deze gelegenheid willen wij tevens vermelden, dat het practisch onderwijs aan onze landhuishoudkundige school geregeld voortgaat, terwijl ook na het bekend maken van het laatste verslag, de bouwgrond der school wederom vermeerderd is, en thans reeds eene vrij aanzienlijke oppervlakte beslaat.

's HERTOGENBOSCH, 4 Mei.

Het gerucht loopt door de stad, dat er nu reeds valsche rijksdaalders of nieuwe stukken van twee gulden vijftig cents in omloop zijn; een zoodanig stuk zou gisteren bij een winkelier ter dezer stede zijn aangeboden, dien hetzelve echter verdacht voorkwam en geweigerd heeft te ontvangen; genoemde munt was van een blaauwe tint, viel dof neder en liet bij afschrapping van het opposite gedeelte, een ander metaal bemerken. De justitie doet ijverig onderzoek. *Handelsbl.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

OOST-INDIE.

BOMBAY, 1 April.

Het vredesverdrag tusschen het Engelsch Bestuur en dat van Lahore gesloten, verschilt nog aanmerkelijk aan het oorspronkelijk opgemaakte, daar een grooter grondgebied van Engeland wordt toegekend, in plaats van het aandeel in de oorlogsschatting, die Lahore betalen moest. Engeland heeft wederom aan Gobah Sing dat grondgebied afgestaan, om het onafhankelijk onder Engelsche bescherming te regeren, omdat hij een groot deel der oorlogsschatting, welke de Staat niet betalen kon, uit eigen middelen heeft aangevuld.

— De Engelsche bladen toonen zich zeer verbolgen over de aanstaande expeditie der Nederlanders tegen het eiland Bali en beweren, dat de vermeestering van dat vruchtbare eiland tegen het tractaat van 1824 strijden zou.

DENEMARKEN.

THORSHAVN, 21 April.

Volgens een berigt uit deze Hoofdstad van de Faroër-eilanden, hebben de walvisschen en haaijen zich aldaar en in andere streken van de Noordzee belangrijk vermeerderd. Tot den 1 Sept. jl. waren bij de Faroër-eilanden gevangen 2,300 Cadaing-walvisschen en 250 haaijen. Uit de lever van de laatsten waren 2060 gallons klare en 40 vaten dikke traan gewonnen en gedeeltelijk naar Lynn, in Norfolk gezonden.

SPANJE.

MADRID, 28 April.

De onlusten in Gallicie zijn geheel gedempt, daar het aan de troepen gelukt is, de steden, die door de opstandelingen bezet waren, in te nemen. Honderden hunner zijn wederom gevangen genomen, onder welke onderscheiden officieren; 19 die hooger rang dan kapitein hadden, zijn door den krijgsraad ter dood veroordeeld, en reeds doodgeschoten; een der aanvoerders was het gelukt ter zee te ontkomen.

— De Russische Consul te Cadix heeft de Regering berigt, dat de Grootvorst Constantijn in het begin dezer maand die haven zou bezoeken.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 2 Mei.

In de laatste dagen van April zouden er in Illyrie onlusten zijn uitgebarsten en te Isola eene bloedige botsing tusschen de inwoners en de bezetting hebben plaats gehad, waarbij wel geen dooden gevallen, doch een totaal personen zwaar gewond zijn. Eene onrustige beweging te Triest den 24sten was door de policie onderdrukt.

HUNGARYE.

KASCHAU, 21 April.

Gisteren nacht ten 2 ure barstte in de voorstad een brand uit, die door een hevigen noordenwind weldra tot de stad oversloeg, zoodat geheele rijen huizen een prooi der vlammen werden, alsmede het dominicaner klooster benevens de daarbij behoorende kerk en toren. Reeds hadden de vlammen de schoone, in gothischen stijl gebouwde kathedraalkerk bereikt, toen het den inwoners gelukte hier den verderen voortgang van den brand te stuiten.

PRUISSEN.

BERLIJN, 3 Mei.

Onze Regering begint haar besluit te volvoeren om de uitgeweken Polen, die in de laatste onlusten gewikkeld waren, uit te leveren aan de Overheden van hun land.

— Het groot Rhynsche muzijkfeest zal den 31sten Mei en den 1sten Junij te Aken gehouden worden, onder leiding van Dr. F. Mendelssohn Bartholdy.

— Den 28sten April is eene afkondiging van den Opperpresident van de provincie Posen bekend gemaakt, waarbij het Poolsch-Katholijk Collegie van Ste Maria op bevel van den Koning bepaaldelijk wordt ontbonden, doch dat deze inrigting op nieuwe grondslagen georganiseerd zou worden.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 26 April.

Z. M. de Koning heeft het vroeger gegeven verbod tot nader bevel ingetrokken, waarbij bepaald was, dat Beijersche onderdanen de Hoogeschool te Leipzig niet mogten bezoeken.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Mei.

De Regering laat zich ieder jaar eene opgaaf geven van de ongelukken op de spoorwegen voorgevallen. Hieruit ziet men, dat in 1844, 10 menschen zijn gedood en 101 gekwetst door ongelukken, welke het onmogelijk was voor te komen, 9 reizigers zijn gedood en 10 gewond ten gevolge van onvoorzigtigheid, 36 beambten der spoorweg compagnien zijn gedood en 24 gekwetst onder omstandigheden, die voor het leven der reizigers niet gevaarlijk waren; hovendien zijn nog 45 personen gedood en 9 gewond door overtreding der reglementen en door den weg te willen overgaan, toen de treinen in beweging waren; het getal slagtoffers is geweest 1 op 356,702 reizigers. De verhouding van de slagtoffers op het getal der reizigers is in 1844 nu ook in de eerste 6 maanden van 1845 vermeerderd; maar de meesten der spoorwegen zijn ook aanmerkelijk verlengd, in het gehcel met een tiental geleden. De spoorweg compagnien hebben daarenboven post-treinen, die in 1 tot 22 uren doorloopen, waardoor menigvuldige ongelukken ontstaan.

FRANKRIJK.

ELBEUF, 26 April.

De stand van onze wolmarkt ondervindt geene verandering; de verkoop is steeds kwijnend en de prijzen laag; het laat zich aanzien dat dezelve vooreerst niet beter zullen worden, dewijl, in weerwil van de behoedzaamheid onzer fabrikanten, de productie de behoefte al te zeer heeft overtroffen.

De wol is steeds tot dalen geneigd; ongewasschen wol, zoowel als Fransche en vreemde, volgen dezelfde beweging; ruwe wol had langen tijd het hoofd aan de achteruitgaande beweging geboden, doch heeft dezelve ook thans gevolgd, en sedert 6 weken kan men eene daling van 10 tot 15 pCt. noteren; de speculanten willen verkoopen, hetzij uit gebrek aan vertrouwen, hetzij uit noodzakelijkheid. Men spreekt hier van eenen verkoop van 9,000 ruwe schapenvachten, welke onlangs te Meaux heeft plaats gehad, tot zeer verlaagden prijs. Een huis van Abbeville heeft die gekocht; speculanten uit onze stad moeten de verkoopers zijn.

198ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

29ste Lijst. No. 12515 een prijs van 50,000.
30ste » No. 8375 een prijs van 12,500. No. 15178 een prijs van *f* 1,000.
31ste » No. 14359 een prijs van *f* 100,000. No. 3663 een prijs van *f* 1,000 en premie van *f* 40,000.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: G. J. ROLLANDET,
met
A. E. ENKLAAR.

VELP,
2 Mei 1846.

Bevallen van eenen ZOON, A. M. VAN DER BREGGEN, geliefde Echtgenoote van
W. H. WEYDUNG.

LEIDEN, 5 Mei 1846.

Wegens mijne Echtgenoote en mij zelven betuig ik onzen dank voor de ontvangen bewijzen van deelneming bij het overlijden van onzen Broeder den Heer ADOLPH BLUSSÉ VAN OUD-ALBLAS.

LEYDEN, 7 Mei 1846. A. BLUSSÉ DE JONGE.

Bij onderhandsche Akte den 1sten Mei 1846 geteekend, en den 4den daaraanvolgende behoorlijk geregistreerd, is de Vennootschap tusschen de Ondergeteekenden, onder de firma van LEZWIJN EN EIGEMAN op dezelfde Voorwaarden, als zijn vervat in de oorspronkelijke Akte van overeenkomst, in dato 1 Mei 1836, behoorlijk ter Griffie van de Regtbank van Eersten Aanleg te *Leyden* gedeponeerd, wederom voortgezet voor den tijd van 10 jaren, ingaande met den dag der teekening van gezegde Akte.

Geschiedende hiervan aankondiging overeenkomstig de Wet.

Leyden, 6 *Mei* 1846. A. LIBRECHT LEZWIJN.
B. EIGEMAN.

Daar ik mijne zwakke pogingen door de kern der MUZEN-ZONEN van *Leydens Hoogeschool* zoo luisterrijk heb mogen bekroond zien, zoo heb ik de eer onder dankbetuiging voor de vriendelijke toegevendheid, bijzonderen gunst en bijval mij gedurende mijne MUZIKALE SOIREES zoo ruimschoots te beurt vallen, deze mijne geachte Begunstigers te berigten, dat ik mij aanstaanden Donderdag den 7den en Zaturdag den 9den dezer, voor de laatste maal in het Locaal *De Beurs van Amsterdam* alhier, volgens gevarieerd Programma zal laten hooren; mij vleijende ook alsdan met een talrijk en welwillend auditorium vereerd te zullen worden.

ANNA ROEDER-VOGT.

De Tandmeester FRESCO is VERHUISD naar den Nieuwen Rijn, Wijk VII, No. 50, in het Hoeden- en Pettenmagazijn van den Heer B. E. JANSEN, het vijfde huis van de Hartesteeg.

V. PIAGGI,

Mr. *Italiaansche Rookverdrijver en Schoorsteenveger*,

verwittigt zijne Stadgenooten, dat hij aanneemt alle soorten van Schoorsteenen die aan Rook onderworpen zijn of druipen enz., daarvan te bevrijden.

Goed of geen Geld!

Hooglandsche Kerkgracht Wijk VII No. 995.

Voor een te *'s Gravenhage* gevestigd en algemeen gunstig bekend ZIEKEN- EN BEGRAFENIS-FONDS, worden te *Leyden* en omstreken drie Fatsoenlijke Lieden voor BODEN gevraagd. Alle informatien zijn te bekomen op *Franco Brieven* onder letter B, met opgave van naam, woonplaats en beroep, bij den Boekhandelaar J. M. VAN 'T HAAFF, te *'s Gravenhage*.

Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, zijn van meening, in het bijzijn der Commissie van Fabricage, in het Openbaar

AAN TE BESTEDEN:

De Vernieuwing van de HOUTEN BRUG *aan de Zijl nabij de Butterhuismolen, gewoonlijk genaamd* de Kleine Driegaten Brug.

En zulks op het Raadhuis binnen gemelde Stad, op Maandag den 11den Mei 1846, des middags ten 12 ure.

Zullende de Bestekken van heden af, dagelijks (uitgezonderd de Zondag) ter Rekenkamer dezer Stad ter lezing liggen, van 's voormiddags ten *tien* tot 's namiddags ten *een* ure; alsmede bij den Stads Architect, van 's voormiddags ten *tien* tot 's namiddags ten *vier* ure, zullende door laatstgemelde de verlangde opheldering en aanwijzingen worden gegeven.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 12den Mei 1846, des voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Januarij 1845.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

OPENBARE VERKOOPING

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 16den Mei 1846, bij Opveiling, en op Zaturdag den 23sten Mei 1846 bij Afslag, telkens des avonds ten 6 ure, van:

1°. Een ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERF te *Leyden*, aan de Westzijde van de Hooigracht, uitkomende op den Middelweg tusschen de Heeren- en Koppenhinkstegen, hebbende eenen rijmden Gang, drie groote Benedenkamers, alle Behangen en met Stookplaatsen, groote Keuken, Kelder, Binnenplaats, Droog- en Turfzolder, voorts diverse Bovenkamers en Vertrekken, alsmede een ruim Achterhuis, Wijk VII, Nos. 823 en 823 rood.

2°. Zestien HUIZEN en ERVEN, op onderscheidene standen binnen *Leyden*.

3°. Vijf Partijen extra goed WEI of HOOILAND, gelegen onder *Wassenaar* in den Ruigelaanschen Polder, te weten: een Partij groot 1 Builder, 6 Roeden en 30 Ellen. — Een Dito groot 1 Bunder, 64 Roeden en 70 Ellen. — Een Dito groot 1 Bunder, 47 Roeden en 10 Ellen. — Een dito groot 2 Bunders, 15 roeden en 50 Ellen. — Een Dito groot 1 Bunder, 24 Roeden en 96 Ellen.

4°. Een HUIS, SCHUUR, ERVE en TUIN, onder *Wassenaar* aan de Maaldrift, ter grootte van 39 Roeden en 16 Ellen.

De voorschreven HUIZEN en ERVEN kunnen worden bezigtigd daags vóór en op den dag der Opveiling en der Toewijzing.

Zullende inmiddels na de Opveiling tot en met Vrijdag den 22sten Mei 1846 Verhoogingen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* der Verhooggelden, ten Kantore van den Notaris P. MULLER te *Leyden*, alwaar nadere informatien te bekomen zijn.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 6 MEI.

		Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	2½ pCt.	60⅝	60⅝	60⅝
Dito dito	3 »	72⅝	72⅝	72⅝
Dito dito	4 »	94		
O. L. Leening	4 »	93½	93⅝	
Amortisatie Syndicaat.	4½ »			
Dito dito	3½ »	83½		
Handel-Maatschappij	4½ »	168½	168⅝	168½
Haarlemmermeer	4½ »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½ »	110½		
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	» »			
BELGIE, Certificaten	4½ »			
Dito Dito	2½ »			
Dito bij ROTHSCHILD	2½ »			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 35	5 »	21½	21½	
Dito bij dito, onbep. stukken	5 »	20⅝	20⅝	
Dito	3 »	37½		
Coupons Ardoins.	» »	18½	19⅛	
PORTUGAL, te Londen	3 »	59½	59½	
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5 »	105	105⅛	
Dito dito 1828 en 1829	5 »	104		
Cert. bij dito 1831 en 1832	5 »			
Dito bij HOPE	4 »	90½	90⅝	
Dito bij STIEGLITZ & C°.	4 »	89	89½	
Certificaten te Hamburg	5 »			
Inschrijving in Assign.	6 »			
Certificaten van dito	6 »	69½		
POLEN, Certificaten	4 »			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300 *f*			
Dito dito	» 500 »			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank.	5 pCt.	102⅝		
Idem	5 »	98½		
Oblig. Metalliek	5 »	103⅝		
Idem	2½ »			
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500 *f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250 *f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5 pCt.			
BRAZILIE, 1843	5 »	84½		
AMERIKA,	5 »			
Dito	6 »			
Dito Bankactiën	5 »	5½		5½
MEXICO,	5 »	22½		

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.